

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 15C/336/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8115221346
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Vargová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2017:8115221346.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Annou Vargovou v právnej veci žalobkyne: T. X., L.. XX.XX.XXXX, J. G., G. XX, právne zastúpená: JUDr. Igor Šafranko, advokát so sídlom Svidník, Sov. hrdinov 163/66, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., IČO: 35 792 752, so sídlom Bratislava, Pribinova 25, právne zastúpený: Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., IČO: 47 233 516 so sídlom Bratislava, Pribinova 25, v konaní o vydanie bezdôvodného obohatenia a určenie neprijateľnosti zmluvných podmienok, takto

rozhodol:

I. Žalobu v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia zamietá.

II. Určuje, že zmluvná podmienka uvedená v zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXX-XXXXX z 15.12.2002, v bode 12.4 „V prípade omeškania dlžníka so splatením záväzkov dlžníka podľa článku 11. Ods. (a) tejto zmluvy o viac ako 15 (pätnásť) dní po termíne splatnosti je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 50 % z nominálnej výšky pôžičky“, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou.

III. Žalovaný má nárok voči žalobkyni na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vyplývajúci z rozhodnutia súdu vo výroku I..

IV. Žalobkyňa má nárok voči žalovanému na náhradu trov konania v rozsahu 100 % vyplývajúci z rozhodnutia súdu vo výroku II..

odôvodnenie:

1. Žalobou došlou súdu 13.8.2015 sa žalobkyňa domáhala, aby súd rozhodol rozsudkom: I. Žalovaný je povinný vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 603,45 Eur, spolu s úrokom z omeškania vo výške 5,15 % ročne zo smy 603,45 Eur odo dňa nasledujúceho po dni doručenia žaloby žalovanému, do zaplatenia, to všetko do troch dní od právoplatnosti rozsudku. II. Súd určuje, že zmluvná podmienka v Zmluve o revolvingovom úvere č. XXXXX-XXXXX z 15.12.2002, v bode 12.4. „V prípade omeškania dlžníka so splnením záväzkov dlžníka podľa článku 11. ods. (a) tejto zmluvy o viac ako 15 dní po termíne splatnosti je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 50 % z nominálnej výšky pôžičky“, je neprijateľnou podmienkou. III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobkyni trovy konania. V odôvodnení žaloby uviedla, že ide o Zmluvu o revolvingovom úvere č. XXXXX-XXXXX zo dňa 15.12.2002, na základe ktorej bola žalobkyni poskytnutá čiastka 30.006,- Sk (996,01 Eur). Zmluvná odmena bola vo výške 9.152,- Sk (303,79 Eur) a v bode 15.1 je poplatok za uzavretie zmluvy vo výške 1.500,- Sk (49,79 Eur), ktoré boli splatné ku dňu poskytnutia úveru. Žalovaný žalobkyni skutočne poskytol finančné prostriedky vo výške 642,44 Eur, avšak žalobkyňa žalovanému uhradila 1.611,09 Eur. Nakoľko sa jedná o spotrebiteľský úver, bolo tento potrebné posúdiť podľa zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch účinného k dátumu uzavretia zmluvy, pričom v zmluve absentuje úrok. Výška RPMN 22,45 % je uvedená drobným písmom a z pohľadu žalobkyne nesprávne, nakoľko správna výška RPMN je

81,37 %. Pokiaľ nie je uvedená správna výška RPMN, má sa za to, akoby nebola uvedená hodnota RPMN vôbec. Žalovaný sa na úkor žalobkyne obohatil o sumu 968,65 Eur, čo je rozdiel medzi prijatými platbami a poskytnutými finančnými prostriedkami a žalobkyňa sa domáha nepremiľčaného nároku vo výške 603,45 Eur, teda platieb zaplatených od 20.1.2006. Žalobkyňa sa o bezdôvodnom obohatení žalovaného dozvedela od Združenia na ochranu občana spotrebiteľa v mesiaci 1/2015. Podľa žalobkyne aplikujú 10-ročnú premlčaciu lehotu tak, ako to vyplýva z niektorých rozhodnutí súdov napr. KS Prešov 2Co/9/2012, KS Žilina 9Co/648/2013 nárok nie je premlčaný, keďže žalovaný ako nebankový subjekt má dlhodobo v činnosti poskytovať úverov a jeho povinnosťou je dodržiavať právne predpisy.

2. Žalovaný v písomnom stanovisku súdu doručenom uviedol, že predovšetkým nie je preukázaný naliehavý právny záujem v súvislosti s určovacou žalobou, ktorý je základným predpokladom, aby nedochádzalo k zbytočnému vedeniu určovacích sporov. Nie je možné tvrdiť, že naliehavý právny záujem je daný uvedením všeobecných skutočností, ktoré nie sú riadnym zdôvodnením. K nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia žalovaný uviedol, že toto je potrebné posudzovať podľa § 457 a nasl. OZ, ako to aj vyplýva z uznesenia KS v Žiline 9Co/516/2015, nakoľko sa nejedná o osobitný spotrebiteľský vzťah. Na základe uvedeného bola vznesená námietka miestnej nepríslušnosti. Žalovaný zotrval na tom, že Zmluva o revolvingovom úvere obsahuje všetky potrebné náležitosti a tieto sú obsiahnuté v zmluve. K nesprávnemu výpočtu RPMN žalovaný uviedol, že táto bola vypočítaná podľa vzorcov uvedených v prílohách k zák. č. 258/2001 Z.z.. Výpočet žalobkyne podľa internetovej kalkulačky nepovažuje žalovaný za hodnoverný dôkaz. V neposlednom rade žalovaný namietal premlčanie nároku, pričom lehoty plynutia premlčacej doby nie je možné počítat' svojvoľne. Premlčacia doba je viazaná na všeobecne uvádzané skutočnosti, ale posudzuje sa z hľadiska plynutia od momentu zistenia takejto skutočnosti. Vo vzťahu k aplikácii 10-ročnej objektívnej lehoty z dôvodu úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť na úkor žalobkyne uviedol, že žalobkyňa svoje reálne tvrdenia nijako nezdôvodnila existujú len domnienky nie objektívne preukázateľné. Žalovaný odkázal na rozhodnutia KS v Žiline 9Co/516/2015, z ktorého cituje. Na základe uvedeného navrhol žalobu zamietnuť.

3. Súd nariadil a vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, listinnými dôkazmi Zmluvou o revolvingovom úvere č. XXXXX-XXXXX z 18.12.2002, prehľadom platieb zo zmluvy, výpočtom RPMN pre spotrebiteľský úver, prehlásením HOOS z 26.6.2015, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil:

4. Dňa 18.12.2002 uzavrel žalovaný ako veriteľ pod obchodným menom PROFIREAL SLOVAKIA spol. s r.o. so sídlom v Bratislave s dlžníčkou žalobkyňou T. X. Zmluvu o revolvingovej pôžičke č. XXXXX-XXXXX, predmetom ktorej bolo poskytnutie pôžičky vo výške 30.000,- Sk do 8 pracovných dní. Pôžička mala byť splácaná v splátkach v počte 18 vo výške 1.667,- Sk splatných podľa splátkového kalendára. Splátkový kalendár bol prílohou zmluvy. V bode 4 bol dohodnutý revolving spôsobom „V prípade, že dlžník, ktorý má podľa tejto zmluvy splácať pôžičku 12, resp. 18 mesiacov, riadne splatí prvých 6 splátok podľa platného splátkového kalendára, bude mu pôžička, na základe jeho písomnej žiadosti a po jej schválení veriteľom a po podpísaní dodatku k tejto zmluve navýšená o sumu zodpovedajúcu 12 splátkam pôžičky, t.j. veriteľ poskytne dlžníkovi čiastku vo výške 20.004,- Sk. Pri každom ďalšom riadnom splatení 12 splátok pôžičky podľa platného splátkového kalendára bude dlžníkovi na základe jeho písomnej žiadosti ako je schválenie veriteľom a po podpísaní dodatku k tejto zmluve navýšená pôžička o sumu zodpovedajúcu 12 splátkam pôžičky.“ V bode 5 je dohodnutá zmluvná odmena vo výške 9.152,- Sk splatná ku dňu poskytnutia pôžičky. RPMN je uvedená na 22,45 % odkazom na zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch. V bode 12 Zmluvy - sankcie je uvedené, že v prípade omeškania má veriteľ právo na úrok z omeškania vo výške 0,2 % z výšky splátky za každý deň omeškania pri omeškaní viac ako 15 dní má veriteľ právo na zmluvnú pokutu vo výške 5 % z výšky splátky a v prípade omeškania o viac ako 30 dní zmluvnú pokutu vo výške 10 % zo splátky. V prípade omeškania dlžníka so splnením záväzkov v bode 11 (porušenie zmluvy) a viac ako 15 dní po termíne splatnosti je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 50 % z nominálnej výšky pôžičky. Z poskytnutej pôžičky v zmysle záverečných ustanovení bol dlžník povinný uhradiť poplatok 1.500,- Sk.

5. Podľa prehľadu splácania k zmluve súd zistil, že dňa 18.12.2012 čerpala žalobkyňa 642,44 Eur a poslednú úhradu realizovala 29.11.2007.

6. Žalobkyňa predložila súdu výpočet RPMN pre spotrebiteľský úver RPMN kalkulačkou, z ktorého vyplýva, že RPMN pre spotrebiteľský úver je 81,37 %.

7. Žalobkyňa vo výpovedi uviedla, že si vybavuje, že keď brala pôžičku tak si neuvedomila, aký je vysoký úrok (súd konštatuje, že v zmluve sa údaj o úroku vôbec nenachádza). Žalobkyňa splácala pôžičku a podľa jej výpočtov táto mala byť splatená, no nebola, tak tam zatelefonovala a veriteľ sa dožadoval úhrady sumy vo výške ako žalobkyňa už prakticky uhradila. Začiatkom roka 2015 sa dozvedela o existencii združenia HOOS, tak ich požiadala o pomoc. Bolo potrebné skompletizovať doklady pred podaním žaloby. Žalobkyňa ďalej popisovala ako fungovala pobočka žalovaného v Prešove, kde si chodila peniaze požičiavať.

8. Podľa § 1 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch,

(1) Tento zákon upravuje niektoré podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, náležitosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere, spôsob výpočtu celkových nákladov spotrebiteľa spojených s poskytovaním spotrebiteľského úveru a ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa.

(2) Zákon sa nevzťahuje na zmluvy

a) o poskytnutí úveru) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20020401.html>> na účely nadobudnutia existujúcich alebo projektovaných nehnuteľností, dodatočné alebo ďalšie stavebné úpravy dokončených stavieb a ich údržbu,

b) o nájme,2) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20020401.html>> ktoré nezabezpečujú prevod vlastníckeho práva na nájomcu,

c) o poskytnutí úveru bez platby úroku a poplatkov, ktoré zabezpečujú splatenie úveru jednou splátkou,

d) o poskytnutí úveru do hodnoty v Sk zodpovedajúcej 200 EUR a nad hodnotu v Sk zodpovedajúcu 20 000 EUR; ak je na rovnaký účel uzavretých viac zmlúv o spotrebiteľskom úvere, súhrn všetkých zmlúv o spotrebiteľskom úvere sa považuje za jediný spotrebiteľský úver,

e) na ktorých základe sa vyžaduje, že spotrebiteľ úver splatí v lehote nepresahujúcej tri mesiace alebo maximálne štyrmi splátkami v lehote nepresahujúcej 12 mesiacov,

f) o sústavnom poskytovaní služieb, za ktoré spotrebiteľ platí počas ich poskytovania v splátkach.

(3) Zákon sa ďalej nevzťahuje na úver formou preddavku na bežný účet poskytnutý bankou iným spôsobom ako na kreditné karty.

9. Podľa § 2 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, sa na účely tohto zákona rozumie

a) spotrebiteľským úverom dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky alebo v inej právnej forme,

b) zmluvou o spotrebiteľskom úvere zmluva, ktorou sa veriteľ zaväzuje poskytnúť spotrebiteľovi spotrebiteľský úver a spotrebiteľ sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a uhradiť celkové náklady spojené so spotrebiteľským úverom,

c) celkovými nákladmi spotrebiteľa spojenými so spotrebiteľským úverom všetky náklady vrátane úroku a poplatkov, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, s výnimkou

1. sankcií uplatnených veriteľom voči spotrebiteľovi za nesplnenie záväzku uvedeného v zmluve o spotrebiteľskom úvere,

2. poplatkov, ktoré je spotrebiteľ povinný zaplatiť pri kúpe tovaru alebo služby okrem kúpnej ceny tovaru alebo kúpnej ceny služieb,

3. poplatkov za prevod peňažných prostriedkov a za udržiavanie účtu určeného na získanie platieb na úhradu spotrebiteľského úveru, platenia úroku a iných poplatkov s výnimkou prípadov, keď spotrebiteľ nemá možnosť výberu veriteľa a tieto poplatky sú neprimerane vysoké v porovnaní s obvyklými poplatkami za obdobné úvery. To sa nevzťahuje na poplatky za vyberanie takýchto úhrad alebo platieb bez ohľadu na to, či sa vykonávajú v hotovosti alebo inak,

4. členských príspevkov pre profesijné a záujmové združenia alebo skupiny,

5. poplatkov za poistenie alebo záruky okrem tých poplatkov, ktoré sú určené na zabezpečenie platby veriteľovi v prípade smrti, invalidity, choroby alebo nezamestnanosti spotrebiteľa v sume rovnakej alebo menšej, ako je celková výška spotrebiteľského úveru, úroku a poplatkov, ktoré musia byť určené veriteľom ako podmienka poskytnutia spotrebiteľského úveru,

d) ročnou percentuálnou mierou nákladov sadzba, ktorá sa aplikuje na výpočet podľa prílohy tohto zákona z hodnoty celkových nákladov spotrebiteľa spojených so spotrebiteľským úverom a výšky poskytnutého spotrebiteľského úveru,

e) poplatkami akákoľvek platba, ktorú je spotrebiteľ povinný zaplatiť veriteľovi pri poskytnutí úveru, okrem úrokov.

10. Podľa § 4 zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch,

(1) Zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu, inak je neplatná.

(2) Zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí⁶) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20020401.html>> obsahuje najmä

- a) sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov; ak je to možné, treba uviesť aj súčet týchto platieb s upozornením na možnosť účtovania kompenzácie ušlých výnosov, ak veriteľ chce túto možnosť využiť,
- b) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje,
- c) cenu tovaru alebo poskytnutej služby,
- d) identifikáciu vlastníka, ak vlastníctvo neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva spotrebiteľom,
- e) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- f) meno a adresu spotrebiteľa,
- g) ročnú percentuálnu mieru nákladov; ak nie je uvedená, spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov,
- h) podmienky závislé od objektívnych skutočností, pri ktorých splnení môže byť upravená ročná percentuálna miera nákladov,
- i) výpočet nákladov uvedených v § 2 písm. c) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20020401.html>>, ktoré neboli zahrnuté do výpočtu ročnej percentuálnej miery nákladov; ide o určenie podmienok, za ktorých musí spotrebiteľ zaplatiť zvýšené náklady. Uvedie sa výška týchto nákladov, spôsob výpočtu alebo čo najpresnejší odhad.

(3) Zmluva ďalej obsahuje

- a) oprávnenia spotrebiteľa na zníženie nákladov na spotrebiteľský úver pri jeho splatení pred lehotou splatnosti podľa § 6 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20020401.html>>,
- b) sankcie za porušenie zmluvy,
- c) podmienky, za ktorých možno použiť zmenku alebo šek,
- d) spôsob zániku záväzku zo zmluvy.

(4) Pri nespĺnení podmienok podľa odsekov 2 a 3 je zmluva o spotrebiteľskom úvere platná, ak bol spotrebiteľovi na jej základe

- a) poskytnutý spotrebiteľský úver a spotrebiteľ ho začal čerpať alebo
- b) dodaný tovar alebo poskytnutá služba.

(5) Od spotrebiteľa nemôže veriteľ požadovať úrok alebo poplatky, ktoré nie sú uvedené v zmluve o spotrebiteľskom úvere.

(6) Veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis.⁷) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20020401.html>> Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu.⁷) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20020401.html>>

(7) Ak spotrebiteľ použije na splnenie záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere zmenku alebo šek,⁸) <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/2001/258/20020401.html>> musí si veriteľ počínať tak, aby boli zachované všetky práva spotrebiteľa, ktoré vyplývajú zo zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru.

(8) Veriteľ zodpovedá za škodu vzniknutú spotrebiteľovi porušením odseku 7 veriteľom.

11. Podľa § 451 OZ Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. (ďalej „OZ“),

(1) Kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatí, musí obohatenie vydať.

(2) Bezodôvodným obohatením je majetkový prospech získaný plnením bez právneho dôvodu, plnením z neplatného právneho úkonu alebo plnením z právneho dôvodu, ktorý odpadol, ako aj majetkový prospech získaný z nepoctivých zdrojov.

12. Podľa § 107 ods. 1,2 OZ,

(1) Právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

(2) Najneskôr sa právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia premlčí za tri roky, a ak ide o úmyselné bezdôvodné obohatenie, za desať rokov odo dňa, keď k nemu došlo.

13. Podľa § 879e ods. 3,4 OZ

(3) Spotrebiteľské zmluvy podľa § 52 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20040401.html>> uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa musia dať do súladu s ustanoveniami § 53 a 54 tohto zákona <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20040401.html>> a spotrebiteľské zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť

v časových úsekoch aj s ustanovením § 55 ods. 1 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20040401.html>>, ak ide o náležitosti zmluvy, a s ustanovením § 57 tohto zákona <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20040401.html>> do troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona.

(4) Ustanovenia spotrebiteľských zmlúv, ktoré nie sú dané do súladu s ustanoveniami § 53, 54 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20040401.html>> a 57 tohto zákona <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20040401.html>> podľa odseku 3, sú neplatné po uplynutí troch mesiacov odo dňa nadobudnutia účinnosti tohto zákona. Spotrebiteľ má právo odstúpiť od spotrebiteľskej zmluvy o práve užívať budovu alebo jej časť v časových úsekoch, ktorá nie je podľa odseku 3 daná do súladu s ustanovením § 55 ods. 1 tohto zákona <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20040401.html>>, ak ide o náležitosti zmluvy, a to do troch mesiacov po uplynutí lehoty podľa odseku 3.

14. Podľa § 52 OZ,

(1) Spotrebiteľskými zmluvami sú kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55 <<https://www.slov-lex.sk/pravne-predpisy/SK/ZZ/1964/40/20040401.html>>, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy.

(2) Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

(3) Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 53 ods. 1,2,4 OZ

(1) Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“).

(2) Ustanovenie odseku 1 sa nevzťahuje na predmet plnenia alebo cenu plnenia.

(4) Neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

16. Podľa § 54 OZ,

(1) Zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

(2) V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

17. Podľa § 544 ods. 1,2 OZ

(1) Ak strany dojednávajú pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti zmluvnú pokutu, je účastník, ktorý túto povinnosť poruší, zaviazaný pokutu zaplatiť, aj keď oprávnenému účastníkovi porušením povinnosti nevznikne škoda.

(2) Zmluvnú pokutu možno dojednať len písomne a v dojednaní musí byť určená výška pokuty alebo určený spôsob jej určenia.

18. Je nepochybné, že medzi stranami sporu bol založený záväzkový právny vzťah na základe Zmluvy o revolvingovej pôžičke č. XXXXX-XXXXX zo dňa 18.12.2002. Zmluvný vzťah je vzťahom zo spotrebiteľskej zmluvy s poukázaním na to, že zmluvu uzatváral dodávateľ so spotrebiteľom, kde dodávateľom bola obchodná spoločnosť PROFIREAL SLOVAKIA spol. s r.o. so sídlom v Bratislave ako veriteľ a spotrebiteľom T. X. ako dlžník. Spotrebiteľské zmluvy v čase rozhodnom pre uzavretie zmluvy boli upravené v zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ktorý upravoval podmienky poskytovania spotrebiteľského úveru, ako aj ďalšie opatrenia na ochranu spotrebiteľa. Aj keď v uvedenom období neboli spotrebiteľské zmluvy ako samostatný právny inštitút upravené v Občianskom zákonníku, do Občianskeho zákonníka boli implementované až zák. č. 150/2004 Z.z., ktorým sa menil a dopĺňal Občiansky zákonník s účinnosťou od 1.4.2004. Zmyslom ochrany spotrebiteľa je ochrana osôb, ktoré sa zúčastňujú na právnych vzťahoch trhového hospodárstva, avšak nie kvôli dosiahnutiu zisku. Charakteristickou črtou európskeho spotrebiteľského práva je ochrana slabšej zmluvnej strany a stieranie hranice medzi právom súkromným a verejným. Návrh zmluvy býva často pripravený na predtlačení tlačivách a spotrebiteľ nemá možnosť žiadnym spôsobom zmeniť ich obsah, nemôže

vyjednávať a jedinou jeho alternatívou je prijatie, resp. odmietnutie návrhu. Význam spotrebiteľských zmlúv možno vidieť v rovine zvýšenej ochrany slabšieho prvku záväzkového vzťahu - spotrebiteľa a jeho práv. Aj keď v čase uzatvárania zmluvy medzi zmluvnými stranami neexistovali ustanovenia § 52 a nasl. upravené v OZ, v zmysle ust. § 879e ods. 3,4 OZ spotrebiteľské zmluvy uzavreté pred dňom nadobudnutia účinnosti zákona sa museli dať do súladu s ustanoveniami §§ 53, 54 OZ do troch mesiacov od nadobudnutia účinnosti zákona, pokiaľ uvedené splnené nebolo, po uplynutí troch mesiacov sa zmluvy stali neplatnými. Súd preto posudzoval Zmluvu o revolvingovej pôžičke č. XXXXX-XXXXX podľa v tom čase platného zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, ako aj ust. §§ 52, 53, 54 OZ v znení účinnom k 1.4.2004. Sporná zmluva obsahuje výšku pôžičky 30.006,- Sk, splatnosť pôžičky v počte 18 mesačných splátok vo výške 1.667,- Sk, zmluvnú odmenu 9.152,- Sk a uvedenie RPMN 22,45 %. V zmysle ust. § 4 ZoSÚ zmluva okrem všeobecných náležitostí mala obsahovať sumu, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov (písm. a/), pričom výška úroku sa v zmluve skutočne nenachádza. Ďalej je potrebné dať žalobkyni za pravdu, že údaj o RPMN nie je korektný a žalovaný súdu ani nepredložil výpočet, na základe ktorého dospel k výške RPMN tak, ako je v zmluve uvedená. Keďže hodnota RPMN nie je vyčíslená správne, čo súd taktiež overil kalkulačkou RPMN a žalovaný zotrval na argumentácii, že výpočet RPMN zodpovedá vzorcom uvedených v prílohách k zák. č. 258/2001 Z.z., avšak súdu nepredložil tento výpočet, súd vyhodnotil údaj ako nekorektný a teda ako neexistujúci, čo má za následok, že úver poskytnutý na základe predmetnej zmluvy by bol bezúročný a bez poplatkov.

19. Ďalej sa súd zaoberal zmluvnou podmienkou, ktorej prijateľnosť žalobkyňa namietala v znení „v prípade omeškania dlžníka so splnením záväzkov dlžníka podľa čl. 11 ods. (a) tejto zmluvy o viac ako 15 (pätnásť) dní po termíne splatnosti je dlžník povinný uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 50 % z nominálnej výšky pôžičky“. Súd je toho názoru, že sankcia v zmluve neobyčajne hrubým spôsobom narušuje rovnováhu medzi stranami zmluvy pokiaľ v prípade omeškania dlžníka po dobu viac ako 15 dní požaduje uhradiť zmluvnú pokutu vo výške 50 % z nominálnej výšky pôžičky. Problémová sankcia umožňuje privodenie zjavne absurdnej situácie, keď dlh vo výške neuhradenia napr. jednej splátky 55,33 Eur sa aplikáciou sankcie zvýši o 50 % nominálnej výšky pôžičky a táto forma sankcie môže byť vyžadovaná aj opakovane. V zmluve sa navyše sankcie kumulujú, keď v prípade omeškania dlžníka je dlžník povinný uhradiť veriteľovi úrok z omeškania vo výške 0,2 % z výšky splátky za každý deň omeškania. Súd preto považoval za dôvodné žalobe vyhovieť v časti určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky pre značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa spočívajúce v tom, že umožňuje jednostranne naformulovanou zmluvou bez individuálneho vyjednávania so spotrebiteľom sankcionovať spotrebiteľa kumulovaním sankcií do extrémnych výšok a neproporcionálneho nárastu dlhu. Spotrebiteľ má právo, aby jeho právne postavenie nebolo spochybňované trvajúcou existenciou neprijateľnej zmluvnej podmienky v právnom vzťahu k dodávateľovi a v tomto slova zmysle je nerozhodné, či dochádza aj k uplatneniu práv na plnenie, alebo či sa spotrebiteľ obráti priamo na súd so zreteľom na zabezpečenie stavu právnej istoty v tom slova zmysle, aby nebol obťažovaný hrozbou uplatnenia nárokov z takejto neprijateľnej zmluvnej podmienky.

20. Ďalším v konaní uplatneným nárokom je nárok žalobkyne na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorého sa žalobkyňa domáha vo výške 603,45 Eur za splátky zaplatené od 20.1.2006 so zohľadnením 10-ročnej premlčacej lehoty. S poukázaním na to, že nakoľko je poskytnutý úver bezúročný a bez poplatkov, žalobkyni bola poskytnutá suma vo výške 642,44 Eur, avšak žalobkyňa uhradila 1.611,09 Eur.

21. Bolo dôvodné zaoberať sa z dôvodu procesnej ekonomiky vznesenou námietkou premlčania. V zmysle ust. § 107 ods. 1 OZ sa o vzniku bezdôvodného obohatenia oprávnený dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného. Z hľadiska plynutia premlčacej doby nie je rozhodujúce, že oprávnený mal už predtým možnosť sa dozvedieť skutočnosti, na základe ktorých si mohol urobiť úsudok o vzniku bezdôvodného obohatenia a o jeho výške. Pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby je rozhodujúci okamih, keď k získaniu bezdôvodného obohatenia skutočne došlo. Aj objektívna aj subjektívna premlčacia lehota v danom prípade začala plynúť deň nasledujúci po úhrade splátok, ktoré žiada žalobkyňa vydať, pričom posledná bola uhradená 29.11.2007.

22. „Pre začiatok behu subjektívnej premlčacej doby k uplatneniu práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa vyžaduje skutočná (preukázaná) vedomosť oprávneného o vzniku bezdôvodného obohatenia a o osobe obohateného, nepostačuje teda, že mal možnosť sa potrebné skutočnosti dozvedieť už skôr.“ (napr. NS ČR 25Cdo/2581/98)

„Je však treba vychádzať z toho, že o bezdôvodnom obohatení sa oprávnený dozvie, ako náhle zistí skutkové okolnosti, z ktorých je možné dôvodiť vznik bezdôvodného obohatenia, a kto sa na jeho úkor obohatil. V zmysle ust. § 107 ods. 1 OZ sa o vzniku bezdôvodného obohatenia dozvie vtedy, keď má k dispozícii údaje, ktoré mu umožňujú podať žalobu o vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia, t.j. keď nadobudol vedomosť o rozsahu bezdôvodného obohatenia, a o osobe obohateného, pričom nie je rozhodujúce, že už skôr mal možnosť sa dozvedieť skutočnosti, na ktorých základe si mohol urobiť úsudok o vzniku bezdôvodného obohatenia a jeho výške.“ (NS ČR 30Cdo/2758/2006)

23. Pre vydanie bezdôvodného obohatenia platí kombinovaná premlčacia lehota subjektívna dvojročná a objektívna trojročná. V prípade úmyselného bezdôvodného obohatenia platí objektívna desaťročná premlčacia lehota. Objektívna premlčacia doba je určená nezávisle na subjektívnych dôvodoch dotknutých osôb a vždy začína plynúť odo dňa, keď k bezdôvodnému obohateniu došlo. Platí, že subjektívna premlčacia doba sa musí zmestiť do objektívnej premlčacej doby a v danom prípade by subjektívna premlčacia doba uplynula 30.11.2009, objektívna premlčacia doba 30.11.2010 a objektívna desaťročná premlčacia doba splátok, ktoré žiada žalobkyňa vydať uhradených od 20.1.2006 do 29.11.2007 by bola zachovaná. V danom prípade by bola zachovaná len premlčacia doba za predpokladu, že zo strany žalovaného išlo o úmyselné bezdôvodné obohatenie sa. Pri úmyselnom bezdôvodnom obohatení sa, musí byť nespochybniteľným spôsobom preukázaný úmysel, a to či už priamy alebo nepriamy smerovaný k bezdôvodnému obohacovaniu sa, a musí existovať v čase získania bezdôvodného obohatenia. Nepostačuje, ak bolo bezdôvodné obohatenie získané neúmyselne a následne by si ho príjemca úmyselne ponechal. Úmysel (v zmysle ust. § 15 Tr. zák.) sa rozlišuje priamy alebo nepriamy, pričom o priamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil vedel, že svojim konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne, že ho získať chcel (prítomnosť vedomostnej i vôľovej zložky). O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil vedel, že svojim konaním môže získať bezdôvodné obohatenie a pre prípad že sa tak stane, bol s týmto uzrozumený. Takéto úmyselné konanie musí byť posudzované na každom jednotlivom, konkrétnom prípade s poukazaním na okolnosti uzavretia konkrétnej úverovej zmluvy. Pokiaľ sa žalovanému vyčíta, že ako subjekt podnikajúci v oblasti poskytovania úverov nebankovým spôsobom mal mať vedomosť o tom akým právnym predpisom je potrebné sa riadiť, mal tento poznať a mal ho dodržiavať, tak v tomto prípade aj žalobkyňa mala poznať zákony (zákonná fikcia - neznalosť práva neospravedlňuje) a mohla vedieť, že úverová zmluva je neúplná a žalovanému má uhradiť len reálne vyplatenú sumu. Súd preto neakceptoval tvrdenie, že sa o bezdôvodnom obohatení žalovaného dozvedela až v I/2015, pretože toto tvrdenie nemá žiaden vplyv na plynutie premlčacej lehoty. Začiatok plynutia subjektívnej lehoty nezávisí od správania žalobcu ako dotknutej osoby, ani od udelenia plnej moci advokáta, pre plynutie premlčacej doby sú rozhodujúce skutočnosti nezávislé od vôle subjektov. O zákonných nedostatkoch spotrebiteľskej zmluvy sa žalobkyňa mohol dozvedieť z platnej právnej úpravy a takto hájiť svoje práva. Súd je toho názoru, že v čase uzavretia zmluvy nemohol žalovaný predpokladať vývoj rozhodovacej činnosti súdov SR vychádzajúce z bohatej legislatívnej činnosti v záujme ochrany práv spotrebiteľov. V neposlednom rade doposiaľ je táto rozhodovacia činnosť veľmi rozmanitá. Nezriedka si súdne rozhodnutia súdov v rámci Slovenskej republiky a to tak súdov prvej inštancie, ako aj odvolacích súdov vzájomne dokonca odporujú. (napr. rozsudok Krajského súdu Prešov sp.zn. 2Co/9/2012 posudzujúci úmyselné bezdôvodné obohatenie totožného žalovaného z dôvodu, „že ako nebankový subjekt mal dlhodobo v predmete činnosti poskytovať úverov a jeho povinnosťou bolo poznať a dodržiavať právne predpisy vzťahujúce sa na poskytovanie úverov“ a napr. rozsudok KS Banská Bystrica 14Co/530/2015, 14Co/637/2015, 16Co/746/2015 obsahujúci zdôvodnenie, z ktorého vychádza aj súd v tomto konaní. „Na preukázanie úmyslu získať bezdôvodné obohatenie nestačia všeobecné tvrdenia o zaužívanej praxi žalovaného resp. vedomosť o tom, že viaceré nároky uplatnené voči spotrebiteľom boli v dôsledku súdnej kontroly vyhlásené za neplatné, prípade úvery poskytnuté žalovaným pre spotrebiteľov sú považované za bezúročné a bez poplatkov z dôvodu absencie obligatórnych náležitostí zmluvy. Pre možnosť súdu konštatovať vedomostnú zložku úmyslu žalovaného by bolo nutné v každom konkrétnom prípade s poukazaním na okolnosti uzatvorenej úverovej zmluvy preukázať, že žalovaný skutočne vedel alebo aspoň bol uzrozumený s tým, že sa na úkor dlžníka bezdôvodne obohacuje.“) Súd sa stotožnil s námietkou žalovaného, že nárok je premlčaný uplynutím subjektívnej premlčacej lehoty končiacej vo vzťahu k poslednej uhradenej splátke dňa 30.11.2009 aplikujúc premlčanie podľa Občianskeho zákonníka a žalobu zamietol pre nepreukázanie úmyslu žalovaného bezdôvodne sa obohatiť.

24. Žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno ohľadne zavinenia žalovaného vo forme úmyselného bezdôvodného obohatenia. Všeobecný argument ohľadom uzatvárania spotrebiteľských zmlúv i s inými spotrebiteľmi, ktoré neobsahovali obligatórne náležitosti, v dôsledku čoho sa zmluvy považujú za bezúročné a bez poplatkov je právne irelevantný vo vzťahu k preukázaniu existencie úmyslu žalovaného obohatiť sa. V tom čase platná právna úprava Zákona o spotrebiteľských úveroch vyžadovala pre platnosť zmluvy splnenie prísnych obsahových náležitostí s cieľom ochrany spotrebiteľa, avšak žiaden právny predpis nestanovoval ako dôsledok absencie obligatórných náležitostí v spotrebiteľskej zmluve, že dochádza „ex lege“ k predĺženiu trojročnej objektívnej premlčacej doby na desaťročnú objektívnu premlčaciu dobu na uplatnenie nároku z titulu bezdôvodného obohatenia. Zákon obsahoval sankciu v podobe, že poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov pri neuvedení RPMN. Z uvedeného dôvodu súd mal za to, že na uplatnenému nároku uplynula tak subjektívna, ako aj objektívna premlčacia lehota, pričom nárok sa premlčal v subjektívnej premlčacej lehote. Na aplikáciu objektívnej premlčacej desaťročnej lehoty súd nevidel relevanciu.

25. Vo vzťahu k namietanému nedostatku naliehavého právneho záujmu žalovaných na požadovanom určení podľa § 137 písm. c/ C.s.p. je potrebné uviesť, že súdu nič nebráni judikovať klauzulu ako neplatnú (§ 53ods. 5 OZ, ako aj § 298 ods. 1,2 C.s.p.), nakoľko pre súd je relevantné, že sporná klauzula bola z hľadiska jej významu schopná poškodiť spotrebiteľa na majetku a vymôcť aj plnenie na základe neprijateľnej zmluvnej podmienky. Naliehavý právny záujem je daný, pretože len určovacou žalobou sa môže odstrániť stav neistoty, v ktorom sa žalobkyňa nachádza, navyše, určovanie neplatnosti neprijateľných zmluvných podmienok sa odvíja od posúdenia ich neprijateľnosti v spotrebiteľskej zmluve, na ktorom určení vyplýva naliehavý právny záujem priamo zo zákona. Takýto právny názor vyplýva aj z uznesenia NS SR 1Mcdo/1/2009 „Naliehavý právny záujem na určení neplatnosti Zmluvy o úvere, pôžičke má žalobca - spotrebiteľ (ktorého špecifické postavenie ako slabšej strany v spore osvedčuje predovšetkým úprava v komunitárnom práve početná judikatúra súdov európskych spoločenstiev, v nie poslednom rade i domáca právna úprava), pretože potrebuje mať vyriešenú otázku, aký je jeho skutočný dlh nad rámec poskytnutých finančných prostriedkov v prípade čiastočnej neplatnosti zmluvy, týkajúcej sa odplaty (úroky, poplatky). Jeho postavenie sa stane istejšie, nebude vystavený sankciám za nezaplatenie odplaty, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi (§ 39 OZ).“ Súd má preto nepochybne za preukázaný daný naliehavý právny záujem žalobkyne na požadovanom určení.

26. Ďalšou námietkou žalovaného je námietka nedostatku miestnej príslušnosti Okresného súdu Prešov s poukazaním na to, že podľa názoru žalovaného sa nejedná o osobitný spotrebiteľský vzťah, keďže nárok je nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia. Žaloba bola súdu doručená 13.8.2015 a v tom čase sa miestna príslušnosť spravovala zák. č. 99/1963 Občianskym súdnym poriadkom, ktorý upravoval v ust. § 87 príslušnosť danú na výber, kde popri všeobecnom súde odporcu je na konanie príslušný aj súd, v obvode ktorého má bydlisko spotrebiteľ, ak ide o spor zo spotrebiteľskej zmluvy (písm. f/), nakoľko v danom prípade sa jedná o spor zo spotrebiteľskej zmluvy, keďže právny základ nároku vyplýva z nedostatkov spotrebiteľskej zmluvy a namietanej neprijateľnej zmluvnej podmienky je súd toho názoru, že je miestne príslušným súdom na prejednanie predmetnej právnej veci.

27. Podľa § 251 C.s.p., trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky, ktoré vzniknú v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva.

28. Podľa § 255 ods. 1,2 C.s.p.,

(1) Súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

(2) Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

29. Podľa § 262 ods. 1,2 C.s.p.

(1) O nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

(2) O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

30. O nároku na náhradu trov konania rozhodol súd podľa pomeru úspechu, ktoré pozostávalo z dvoch samostatných žalobou uplatnených nárokov. Vo vzťahu k rozhodnutiu o vydaní bezdôvodného obohatenia súd žalobu zamietol, preto je v konaní žalobkyňa neúspešná a plne úspešný je žalovaný. Súd tak rozhodol o priznaní nároku na náhradu trov konania v rozsahu 100 % žalovanému žalobkyňou, výška

ktorých bude vyčíslená samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku. Vo vzťahu k určeniu neprijateľnej zmluvnej podmienky súd žalobe vyhovel a preto bola plne úspešná žalobkyňa a neúspešný žalovaný. Vo vzťahu k tomuto výroku súd rozhodol o povinnosti žalovaného nahradiť žalobkyni trovy konania v rozsahu 100 %, výška ktorých bude vyčíslená samostatným rozhodnutím po právoplatnosti rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v dvoch rovnopisoch do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 363 C.s.p. v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 C.s.p.) podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 364 C.s.p. rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Podľa § 365 ods. 1 C.s.p. odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 C.s.p. odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 C.s.p. odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.